

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

Číslo: CRD-445/2021

474

N á v r h

poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
Juraja BLANÁRA, Roberta FICA, Vladimíra FAIČA
a Richarda TAKÁČA

n a p r i j a t i e

uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k prepracovaniu návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Predkladajú:

Juraj	Blanár	v. r.
Robert	Fico	v. r.
Vladimír	Faič	v. r.
Richard	Takáč	v. r.

Bratislava marec 2021

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
VIII. volebné obdobie

Číslo:

N á v r h

UZNESENIE
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z marca 2021

k prepracovaniu návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky

A. prerokovala

A.1. návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky vypracovaný Ministerstvom financií Slovenskej republiky,

B. žiada

B.1. vládu Slovenskej republiky

a. prepracovať návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky vypracovaný Ministerstvom financií Slovenskej republiky, nakoľko sumár jeho nedostatkov zakladá riziko neschválenia plánu inštitúciami Európskej únie alebo oprávnenej kritiky iných členských štátov,

do: 6. apríla 2021

b. pri prepracovaní návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky dôsledne zohľadniť:

1. Oznámenie Európskej komisie Rozpočet umožňujúci realizáciu plánu obnovy Európy (COM (2020) 442) definuje nástroj Next Generation EÚ (EÚ pre ďalšie generácie) ako jednorazový núdzový nástroj, ktorý sa zavedie dočasne a použije sa výlučne na opatrenia reakcie na krízu a na opatrenia na obnovu,

2. podľa záverov mimoriadneho zasadnutia Európskej rady v dňoch 17. až 21. júla 2020 výnimočný charakter hospodárskej a sociálnej situácie, ktorá vyplynula z krízy spôsobenej pandemiou COVID-19, si vyžaduje výnimočné opatrenia na podporu obnovy a odolnosti hospodárstiev členských štátov (A.1); pri posudzovaní národného plánu podpory obnovy a odolnosti musia mať najvyššiu hodnotu kritériá súladu s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny, ako aj posilňovania rastového potenciálu, tvorby pracovných miest a hospodárskej a sociálnej odolnosti dotknutého členského štátu (A.19),

3. reformy a investície do sociálnej a územnej súdržnosti by mali prispieť aj k boju proti chudobe a nezamestnanosti, aby sa hospodárstva členských štátov oživilo a nik pritom nezostal pozadu; uvedené reformy a investície by mali viesť k tvorbe vysokokvalitných a stabilných pracovných miest, k inklúzii a integrácii znevýhodnených skupín, a umožniť posilnenie sociálneho dialógu, infraštruktúry a služieb, ako aj systémov sociálnej ochrany a sociálneho zabezpečenia (bod 14 preambuly nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 (ďalej len „nariadenie EP a Rady“),

4. parameter odolnosti charakterizovaný ako schopnosť jednotlivca, domácnosti, spoločenstva, krajiny alebo regiónu pripraviť sa na tlaky a otrasy, vydržať ich, prispôbiť sa im a urýchlene sa z nich zotaviť, a to bez spochybnenia dlhodobých vyhládok rozvoja,

5. oprávnený rozsah uplatnenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v medziach jeho úpravy podľa článku 3 nariadenia EP a Rady na oblasti politiky rozdelené do šiestich oblastí: zelená transformácia; digitálna transformácia; inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými malými a strednými podnikmi; sociálna a územná súdržnosť; zdravie a hospodárska, sociálna a inštitucionálna odolnosť, s cieľom okrem iného zvyšovať pripravenosť na krízy a schopnosť reakcie na krízy; politiky pre budúcu generáciu, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosti,

6. hlavný príbeh plánu podpory obnovy a odolnosti, predpokladaný usmerneniami útvarov Európskej komisie členským štátom PLÁNY PODPORY OBNOVY A ODOLNOSTI, má byť vygenerovaný v spoločenskom dialógu; celý obsah plánu podpory obnovy a odolnosti vrátane verejných politík, programov a s tým spojené investície majú vyúsťovať do uvedeného hlavného príbehu,

7. obsahové náležitosti plánu podpory o obnovy a odolnosti upravené článkom 18 odsekom 4 nariadenia EP a Rady vrátane podrobného objasnenia spôsobu, ako plán obnovy a odolnosti posilní rastový potenciál, tvorbu pracovných miest a ekonomickú, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť Slovenska, a to aj podporou politík pre deti a mládež, a zmierni hospodársky a sociálny dosah krízy spôsobenej ochorením COVID-19, podporí vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv, čím sa zlepší hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a konvergencia v Európskej únii; aj z uvedeného predpokladané investičné projekty a súvisiace investičné obdobie; rovnako opatrenia na účinnú realizáciu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky vrátane navrhovaných míľnikov a cieľov, ako aj súvisiacich ukazovateľov; predstavitelia exekutívnej zložky verejnej moci metodologicky zvolili presne opačný prístup – počas celého obdobia diskretnej prípravy návrhu plánu podpory obnovy a odolnosti otvorene komunikovali predovšetkým o alokáciách európskych peňazí na želané predmety a rozsiahle texty slúžia na ich zdôvodnenie,

8. odstránenie aspoň zásadných systémových nedostatkov:

- návrh plánu podpory obnovy a odolnosti už pri základnom členení nie je dostatočne zameraný na oblasť verejnej hospodárskej politiky a v rámci nej absentuje priemyselná a poľnohospodárska politika (oblasť zelenej ekonomiky je obsahovo zameraná skôr na environmentálny rozmer); bez verejnej hospodárskej politiky nie je možný proces obnovy alebo konvergenie na Slovensku,

- investície z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie sú prioritne cielené na riešenie dopadov krízy, hospodársku obnovu Slovenska a posilnenie jeho odolnosti, ale sú skôr zamerané na riešenie rôznorodého investičného dlhu verejnej sféry,

- cielenie podpory na vybudovanie alebo rekonštrukcie fotovoltických, bioplynových a obdobných energetických zdrojov alebo obnovu budov nie je podstatou európsky poňatého zeleného prechodu; návrh na alokovanie viac ako 10 % z národnej kvóty v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti na obnovu budov je v zásadnom konflikte s kľúčovými potrebami strategickej obnovy Slovenska,

- oblasť digitalizácie je prevažne zameraná na verejnú digitálnu infraštruktúru a výrazne absentuje koncept a podpora hospodárskej a v rámci nej najmä priemyselnej digitálnej transformácie pre ekonomiku Slovenska budúcnosti,

- návrh plánu podpory obnovy a odolnosti už pri základnom členení nie je dostatočne zameraný na oblasť sociálnej a územnej súdržnosti,

- návrh plánu podpory obnovy a odolnosti predpokladá čerpanie prostriedkov na oblasti mimo oprávnený rozsah uplatnenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, napríklad na reformu súdnictva a podobne,

- v období kedy denne na Slovensku zomiera okolo 100 ľudí na ochorenia súvisiace s pandémiou COVID-19 je cinické napriek medializovaným výhradám útvarov Európskej komisie trvať na vyčlenení 100 miliónov eur z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na starostlivosť o duševné zdravie,

9. opakované posúdenie vhodnosti a účelnosti alokovania prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre ciele strategickej obnovy a odolnosti Slovenska práve na podporu vybudovania alebo rekonštrukcie fotovoltických, bioplynových a obdobných energetických zdrojov v rozsahu 160 miliónov eur, obnovy budov v rozsahu 700 miliónov eur, starostlivosti o duševné zdravie v rozsahu 100 miliónov eur, boja proti korupcii, bezpečnosti a ochrane obyvateľstva v rozsahu 200 miliónov eur, reformy justície v rozsahu 244 miliónov eur, atď.,

10. pri alokovaní zdrojov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sústrediť pozornosť na podporu prioritných potrieb, ktorými sú najmä - podpora obnovy výkonu hospodárstva Slovenskej republiky, posilňovania jeho rastového potenciálu, tvorby pracovných miest a ich štrukturálnym zmenám, hospodárskej a sociálnej odolnosti štátu; posilňovanie odolnosti hospodárskej infraštruktúry; adekvátne podpora odolnosti priemyslu a poľnohospodárstva; zmena výrazného nepomeru medzi investíciami do verejnej sféry a hospodárskeho sektoru; pri alokovaní zdrojov na zelenú transformáciu náležite zohľadniť koncept strategickej obnovy Slovenska a jeho udržateľného rozvoja, posilňovanie rastového potenciálu a systematické prehľbovanie environmentálnej odolnosti; programy a s tým spojené investície v oblasti digitálnej transformácie cieľť pre rast produktivity s dôrazom na podporu priemyselnej, respektíve hospodárskej digitálnej transformácie pre rast produktivity a procesu konvergencie na Slovensku; posilnenie územnej súdržnosti prostredníctvom výraznejšieho zohľadnenia podpory menej rozvinutých regiónov; pri podpore rastového potenciálu hospodárstva Slovenskej republiky zohľadniť aj hospodárske príležitosti generované pandémiou COVID-19 a Brexitom, typu – zvýšenia odolnosti v oblasti potravinovej bezpečnosti štátu podporou rastu produkcie konečných potravinárskych produktov alebo zvyšovania odolnosti priemyslu voči

zlyhaniam cezhraničných dodávok dielcov a subdodávok, najmä z iných kontinentov podporou vytvárania siete domácich produkčných kapacít; adekvátne podpora malých a stredných podnikov; v oblasti sociálnej odolnosti štátu položiť dôraz na rozvoj potenciálu kvalifikovanej pracovnej sily a systematickú podporu jej udržania v priebehu krízy; programy a s tým spojené investície v oblasti štrukturálnych reforiem školstva výraznejšie cieľiť na potreby hospodárskej praxe a do zásadnej obnovy školstva ďalšej generácie; programy a s tým spojené investície v oblasti bytovej výstavby v hospodársky rozvíjajúcich sa lokalitách pre podporu mladých rodín; programy a investície zamerané na špecifickú sociálnu starostlivosť o seniorov formou podpory zdravotno-sociálnych zariadení; programy a s tým spojené investície v oblasti zdravotníctva cieľiť na posilnenie odolnosti zdravotníckeho personálu, na skvalitnenie primárnej zdravotnej starostlivosti a koordinácie medzi jednotlivými druhmi starostlivosti a na realizáciu pripravených verejných investičných projektov spĺňajúcich kritéria modernizácie zdravotníctva ďalšej generácie, a to najmä projektov s celoštátnou pôsobnosťou,

11. aspoň zmierniť nenapraviteľnú absenciu požadovaného dialógu pri príprave plánu podpory obnovy a odolnosti.

Odôvodnenie

návrhu na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k prepracovaniu návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Návrh na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k prepracovaniu návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky predkladajú poslanci Národnej rady Slovenskej republiky.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky pod tlakom času predložilo 8. marca 2021 na medzirezortné pripomienkové konanie nedokončený návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Už z formálneho hľadiska vyskladaný z viacerých čiastkových materiálov očividne pochádzajúcich z rôznych rezortných dielní. Zverejneniu návrhu plánu predchádzala masívna komunikačná akcia s veľkými chválospevmi a nedostatkom sebareflexie.

Dokument len potvrdil fakt, že predstavitelia exekutívy počas celého obdobia diskrétnej prípravy návrhu plánu podpory obnovy a odolnosti otvorene komunikovali predovšetkým o alokáciách európskych peňazí na želané predmety, a to aj na oblasti mimo oprávnený rozsah uplatnenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Rozsiahle texty slúžia len na zdôvodnenie použitia peňazí. Rovnako potvrdil absenciu strategického pohľadu na kľúčové výzvy, priority a predovšetkým spôsob ich riešenia. Neexistencie analytického pohľadu dopadov krízy na slovenskú spoločnosť a jej ekonomiku.

Výrazne tiež absentuje koncept budovania odolnosti štátu a ekonomickej sféry voči ďalším možným krízam.

Návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky sa v žiadnom prípade nevyporiadal s obsahovými náležitosťami upravenými článkom 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 (ďalej len „nariadenie EP a Rady“).

Z hľadiska návrhu použitia zdrojov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky takzvané „obracia chrbtom“ podpore obnovy hospodárstva Slovenskej republiky, posilňovaniu jeho rastového potenciálu, tvorbe pracovných miest a ich štrukturálnym zmenám, hospodárskej a sociálnej odolnosti štátu. Rovnako ignoruje podstatu európskej obnovy – zmysluplnou podporou byť po kríze ešte hospodársky silnejší. Nedostatočnou podporou rastového potenciálu v hospodárstve zároveň rezignuje aj na stimuláciu rozpočtových príjmov z ekonomiky a tým môže spustiť špirálu všeobecnej stagnácie.

Verejnosť márne očakávala od svojej reprezentácie koncept zásadnej modernizácie Slovenska a z neho vyplývajúce erudované rozhodnutia o použití neopakovateľných prostriedkov z Európskej únie určených na prekonanie dopadov nákazy COVID-19 a predovšetkým na zásadnú obnovu. Strategická obnova Slovenska sa žiaľ nekoná.

Doteraz uvedené len potvrdzuje **absenciu komplexnej a primerane vyváženej reakcie na hospodársku a sociálnu situáciu.**

Navrhuje sa, aby **uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky** pozostávalo z časti **A. prerokovala** a časti **B. žiada**.

Navrhuje sa, aby Národná rada Slovenskej republiky **prerokovala** návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky vypracovaný Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

Je opodstatnené, aby sa na **rozhodovaní o tak závažných otázkach podieľala aj Národná rada Slovenskej republiky**. Parlament **disponuje najvyššou mierou politickej legitimacy**, nakoľko je reprezentantom suverenity ľudu a je kreovaný priamymi voľbami. Z uvedeného odvodenia legitimacy a postavenia v systéme orgánov štátnej moci vyplýva právo rokovať aj zodpovednosť Národnej rady Slovenskej republiky za smerovanie vnútornej, medzinárodnej, hospodárskej, sociálnej a iných politik (čl. 86 písm. h) Ústavy Slovenskej republiky).

Určite by nebolo správne „obuť sa“ len do zodpovednosti zo strany moci výkonnej a vlády ako jej vrcholného orgánu. Aj vo vzťahu k plánu podpory obnovy a odolnosti je na mieste poukázať na vlastnú zodpovednosť. Zodpovednosti volených zástupcov, výborov parlamentu a Národnej rady Slovenskej republiky.

V časti **B. návrhu uznesenia** sa navrhuje, aby Národná rada Slovenskej republiky **požiadala vládu Slovenskej republiky**:

O prepracovanie návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky vypracovaného Ministerstvom financií Slovenskej republiky v termíne do 6. apríla 2021, nakoľko sumár jeho nedostatkov zakladá riziko neschválenia plánu inštitúciami Európskej únie alebo oprávnenej kritiky iných členských štátov.

Varovaním mali byť už informácie o kritickom postoji Európskej komisie k doterajším prácam na návrhu plánu podpory obnovy a odolnosti, medializované koncom októbra minulého roka.

Podľa záverov mimoriadneho zasadnutia Európskej rady v dňoch 17. až 21. júla 2020 pri posudzovaní plánu podpory obnovy a odolnosti musia mať najvyššiu hodnotu kritériá súladu s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny, ako aj posilňovania rastového potenciálu, tvorby pracovných miest a hospodárskej a sociálnej odolnosti dotknutého členského štátu. Predpokladom kladného posúdenia je aj skutočný prínos k zelenej a digitálnej transformácii. Kladné posúdenie žiadostí o platbu bude podliehať uspokojivému splneniu príslušných čiastkových cieľov a cieľových hodnôt. . Ak sa výnimočne jeden alebo viaceré členské štáty domnievajú, že existujú závažné odchýlky od uspokojivého splnenia príslušných čiastkových cieľov a cieľových hodnôt, môžu požiadať predsedu Európskej rady, aby sa táto záležitosť riešila na nasledujúcom zasadnutí Európskej rady (A.19).

Rovnako podľa článku 19 odseku 3 nariadenie EP a Rady Európska komisia okrem iného posúdi relevantnosť, či plán obnovy a odolnosti predstavuje komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu, čím primerane prispieva ku všetkým šiestim pilierom uvedeným v článku 3 citovaného nariadenia.

Európska komisia ďalej posúdi, či plán obnovy a odolnosti prispeje k účinnému riešeniu všetkých alebo významnej podskupiny výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre danú krajinu, alebo či prispeje k posilneniu rastového potenciálu, tvorbe pracovných miest a ekonomickej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti členského štátu, prispeje k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv a to aj podporou politík pre deti a mládež, a zmierni hospodársky a sociálny dosah krízy spôsobenej ochorením COVID-19, čím posilní hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a konvergenciu v rámci Európskej únie, atď.

Existuje dôvodná obava, že zverejnený **návrh Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky pri tak komplexnom posudzovaní neobstojí.**

V kompetentne spravovanom štáte by totiž návrh plánu podpory obnovy a odolnosti prinášal koncept a riešenia nápravy škôd spôsobených krízou v rozhodujúcich segmentoch hospodárstva a tiež v sociálnej sfére. Program odolnosti hospodárskej sféry voči ďalším možným krízam. Pretavenie Plánu európskej obnovy do slovenskej reality. Nevyhnutné reformy smerujúce k naplneniu cieľov zásadnej obnovy Slovenska, posilnenia jeho odolnosti. Pri alokovaní zdrojov na zelenú transformáciu náležité zohľadnenie konceptu strategickej obnovy Slovenska a jeho udržateľného rozvoja, posilňovania rastového potenciálu a systematického prehĺbovania environmentálnej odolnosti. Adekvátny podporný mechanizmus digitalizácie hospodárskej sféry cieleň pre rast produktivity a procesu konvergenencie. Riešenia pre slovenský priemysel budúcnosti, slovenskú energetiku budúcnosti, poľnohospodárstvo budúcnosti, malé a stredné podnikanie pre ďalšiu generáciu, atď. Spôsob realizácie odporúčania Rady Slovensku vo veci zvýšenia inovačnej kapacity podnikov. Úplne nakoniec by návrh plánu podpory obnovy a odolnosti riešil európske peniaze.

O dôsledné zohľadnenie dôležitých skutočností pri prepracovaní návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, vyplývajúcich zo strategických dokumentov inštitúcií Európskej únie, záverov mimoriadneho zasadnutia Európskej rady v dňoch 17. až 21. júla 2020, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241, usmernení útvarov Európskej komisie členským štátom **PLÁNY PODPORY OBNOVY A ODOLNOSTI.**

O odstránenie aspoň zásadných systémových nedostatkov:

- návrh plánu podpory obnovy a odolnosti už pri základnom členení **nie je dostatočne zameraný na oblasť verejnej hospodárskej politiky** a v rámci nej **absentuje priemyselná a poľnohospodárska politika,**
- investície z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti **nie sú prioritne cieleň na riešenie dopadov krízy, hospodársku obnovu Slovenska a posilnenie jeho odolnosti,** ale sú skôr zamerané na riešenie rôznorodého investičného dlhu verejnej sféry,
- cieleň podpory na vybudovanie alebo rekonštrukcie fotovoltických, bioplynových a obdobných energetických zdrojov alebo obnovu budov **nie je podstatou európsky poňatého zeleného prechodu; návrh na alokovanie viac ako 10 % z národnej kvóty v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti na obnovu budov je v zásadnom konflikte s kľúčovými potrebami strategickej obnovy Slovenska,**
- oblasť digitalizácie je prevažne zameraná na verejnú digitálnu infraštruktúru a výrazne **absentuje koncept a podpora hospodárskej a v rámci nej najmä priemyselnej digitálnej transformácie** pre ekonomiku Slovenska budúcnosti,

- návrh plánu podpory obnovy a odolnosti už pri základnom členení **nie je dostatočne zameraný na oblasť sociálnej a územnej súdržnosti**,

- návrh plánu podpory obnovy a odolnosti predpokladá **čerpanie prostriedkov na oblasti mimo oprávnený rozsah** uplatnenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, napríklad na reformu súdnictva a podobne,

- v období kedy denne na Slovensku zomiera okolo 100 ľudí na ochorenia súvisiace s pandemiou COVID-19 je cinické napriek medializovaným výhradám útvarov Európskej komisie trvať na **vyčlenení 100 miliónov eur z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na starostlivosť o duševné zdravie**.

Navrhuje sa **opakované posúdenie vhodnosti a účelnosti alokovania prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** pre ciele strategickej obnovy a odolnosti Slovenska práve na podporu vybudovania alebo rekonštrukcie fotovoltických, bioplynových a obdobných energetických zdrojov v rozsahu 160 miliónov eur, obnovy budov v rozsahu 700 miliónov eur, starostlivosti o duševné zdravie v rozsahu 100 miliónov eur, boja proti korupcii, bezpečnosti a ochrane obyvateľstva v rozsahu 200 miliónov eur, reformy justície v rozsahu 244 miliónov eur, atď.

Navrhuje sa, aby Národná rada Slovenskej republiky požiadala vládu Slovenskej republiky, aby pri **alokovaní zdrojov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** sústredila pozornosť na podporu prioritných potrieb, ktorými sú najmä:

- podpora obnovy výkonu hospodárstva Slovenskej republiky, posilňovania jeho rastového potenciálu, tvorby pracovných miest a ich štrukturálnym zmenám, hospodárskej a sociálnej odolnosti štátu,

- posilňovanie odolnosti hospodárskej infraštruktúry,

- adekvátne podpora odolnosti priemyslu a poľnohospodárstva,

- zmena výrazného nepomeru medzi investíciami do verejnej sféry a hospodárskeho sektoru,

- pri alokovaní zdrojov na zelenú transformáciu náležite zohľadniť koncept strategickej obnovy Slovenska a jeho udržateľného rozvoja, posilňovanie rastového potenciálu a systematické prehlbovanie environmentálnej odolnosti,

- programy a s tým spojené investície v oblasti digitálnej transformácie cieľť pre rast produktivity s dôrazom na podporu priemyselnej, respektíve hospodárskej digitálnej transformácie pre rast produktivity a procesu konvergencie na Slovensku,

- posilnenie územnej súdržnosti prostredníctvom výraznejšieho zohľadnenia podpory menej rozvinutých regiónov,

- pri podpore rastového potenciálu hospodárstva Slovenskej republiky zohľadniť aj hospodárske príležitosti generované pandemiou COVID-19 a Brexitom, typu – zvýšenia odolnosti v oblasti potravinovej bezpečnosti štátu podporou rastu produkcie konečných potravinárskych produktov alebo zvyšovania odolnosti priemyslu voči zlyhaniu cezhraničných dodávok dielcov a subdodávok, najmä z iných kontinentov podporou vytvárania siete domácich produkčných kapacít; odstrániť nedostatočnú podporu malých a stredných podnikov,

- v oblasti sociálnej odolnosti štátu položiť dôraz na rozvoj potenciálu kvalifikovanej pracovnej sily a systematickú podporu jej udržania v priebehu krízy,

- programy a s tým spojené investície v oblasti štrukturálnych reforiem školstva výraznejšie cieľť na potreby hospodárskej praxe a do zásadnej obnovy školstva ďalšej generácie,

- programy a s tým spojené investície v oblasti bytovej výstavby v hospodársky rozvíjajúcich sa lokalitách pre podporu mladých rodín,
- programy a investície zamerané na špecifickú sociálnu starostlivosť o seniorov formou podpory zdravotno-sociálnych zariadení,
- programy a s tým spojené investície v oblasti zdravotníctva cieľí na posilnenie odolnosti zdravotníckeho personálu, na skvalitnenie primárnej zdravotnej starostlivosti a koordinácie medzi jednotlivými druhmi starostlivosti a na realizáciu pripravených verejných investičných projektov spĺňajúcich kritéria modernizácie zdravotníctva ďalšej generácie, a to najmä projektov s celoštátnou pôsobnosťou.

Nakoniec sa navrhuje pri prepracovaní návrhu Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky aspoň **zmierniť nenapraviteľnú absenciu požadovaného dialógu.**